

Raadsvoorstel

Raadsvergadering
25-5-2021

Agendapunt
gewijzigd vaststellen van de 'Landschapsanalyse gemeente Borne' (ruimtelijke analyse en -waardering N+L landschapsonwerpers)

Nummer
21int01571

Onderwerp
Landschapsanalyse gemeente Borne (ruimtelijke analyse en -waardering N+L landschapsonwerpers)

Aan de gemeenteraad.

Samenvatting voorstel

De transitie van de landbouw, de energietransitie en de aanleg en inpassing van ruimtelijke infrastructuur, allemaal zaken die in de toekomst gevolgen zullen hebben voor het Bornse landschap. Gelet hierop en vooruitlopend op verdere visievorming (o.a. energievisie en omgevingsvisie) is het van groot belang om te weten welke waarden of 'kernkwaliteiten' het huidige landschap heeft. In 2009 is er weliswaar, in het kader van het project 'De Groene Poort', een ontwikkelvisie opgesteld maar een gedegen analyse en waardering van het Bornse landschap ontbrak tot op heden nog. Met de opgestelde landschapsanalyse van het Bornse buitengebied (ruimtelijke analyse en waardering N+L landschapsonwerpers, zie 21bij02584) zijn de ontwikkeling van het landschap en de huidige landschappelijke kwaliteit beter in beeld gebracht en gewaardeerd. De analyse is een bouwsteen voor verdere visievorming en inmiddels ook al betrokken bij het ontwerp van de Bornse energievisie (kansenkaarten) en bij de PlanMER-procedure voor de Vloedbeltverbinding.

Het analyserapport, waarbij het beleidsaspect vooral zit in de waardering die aan de verschillende gebieden is toegekend, heeft als ontwerp gedurende 6 weken voor inspraak ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn zijn een 8-tal zienswijzen ontvangen. In de bijgevoegde 'Nota Beantwoording zienswijzen' (21int01265) is een reactie gegeven op de zienswijzen en in de eveneens bijgevoegde 'Staat van wijzigingen landschapsanalyse' (21int01435) is samengevat op welke punten de analyse is aangepast t.o.v. het ontwerp. Voorgesteld wordt om het analyserapport vast te stellen als richtinggevend document voor ruimtelijke ontwikkelingen en als basisdocument voor verdere visievorming.

1 Inleiding

Hoe gaan we in de toekomst om met het beheer en met de ontwikkeling van het landschap en hoe gaan we om met toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, de transitie van de landbouw, de energietransitie in relatie tot het behoud (en versterking) van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap? Dit zijn zaken die bijvoorbeeld in het kader van de omgevingsvisie samen met bewoners en belanghebbenden kunnen worden opgepakt. Maar om hiermee aan de gang te kunnen gaan is het allereerst van groot belang om te weten welke waarden of 'kernkwaliteiten' het huidige landschap heeft. In 2009 is er weliswaar, in het kader van het project 'De Groene

Poort', een ontwikkelvisie opgesteld maar een gedegen analyse en waardering van het Bornse landschap ontbrak tot op heden nog. Met de opgestelde landschapsanalyse van het Bornse buitengebied (ruimtelijke analyse en waardering N+L landschapsontwerpers, zie 21bij02584) is de ontwikkeling van het landschap en de huidige landschappelijke kwaliteit beter in beeld gebracht en gewaardeerd.

2 Beoogd resultaat

Het waarborgen en versterken van de landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit van het Bornse buitengebied (De Groene Poort). Deze doelstelling sluit aan bij het raadsakkoord 2018-2022 waarin is opgenomen dat er blijvend wordt ingezet op versterking van De Groene Poort.

3 Argumenten

1.1 de opgestelde landschappelijke analyse heeft verschillende doelen

Borne heeft een prachtig kleinschalig buitengebied met een hoge landschappelijke en cultuurhistorische belevingskwaliteit. Tegelijkertijd is het ook erg kwetsbaar door de ligging tussen de oprukkende steden Almelo en Hengelo/Borne. Alleen al om die reden is het belangrijk dat Borne de kwaliteiten van het buitengebied borgt en blijft aansturen op ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit bij nieuwe ontwikkelingen. Zeker nu er veel opgaven en ontwikkelingen op het buitengebied afkomen. In het analyserapport worden vijf verschillende doelen genoemd:

1. Een goede landschappelijke analyse en waardering van het huidige buitengebied van Borne (0-meting);
2. Een instrument voor het aansturen en toetsen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen;
3. Een basis voor de inpassingscriteria voor de energieopgave;
4. Een basis voor de inpassingscriteria voor nieuwe infrastructuur;
5. Een basisdocument welke kan worden gebruikt als instrument voor de toekomstige omgevingsvisie.

Ten aanzien van de tweede doelstelling kan worden opgemerkt dat het vooral een richtinggevend document is. Het is een bouwsteen voor verdere visievorming (bijv. energievisie en omgevingsvisie). Het analyserapport geeft een beter inzicht in de huidige landschappelijke kwaliteiten van het Bornse buitengebied en is daarmee een verfijning van de gebiedskenmerken zoals deze al zijn opgenomen in de provinciale Omgevingsvisie. De landschapsanalyse kan worden gebruikt als onderbouwing, begeleiding en (bij)sturing van de groene inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen. Niet zozeer dus als toetsingskader maar meer als basisinformatie voor verdere visievorming en richtinggevend voor ruimtelijke onderbouwing en inpassing.

1.2 het rapport brengt de historische ontwikkeling van het landschap vanaf 1900 tot nu in beeld.

In het analyserapport wordt ingezoomd op de historische ontwikkeling van het landschap vanaf 1900 tot nu. Het jaar 1900 is een tijdsbeeld welke over het algemeen bestempeld wordt als een mooi, ruimtelijk sfeervol en romantisch (coulissen)landschap. Het is de tijdsgeest waar aantasting van opschalende landbouw, het industriële tijdperk, de infrastructuur en de uitleg van dorpen en steden nog weinig invloed hadden op het landschapsbeeld. Via helder kaartmateriaal wordt duidelijk gemaakt dat ook het Bornse landschap de afgelopen 120 jaar enorm is veranderd. Het rapport maakt op basis van deze analyse zichtbaar waar kansen liggen voor herstel van het landschap en is ook voor dat aspect richtinggevend.

1.3 Het analyserapport resulteert in acht logische deelgebieden en een ruimtelijke waarderingskaart welke als basis kan worden gebruikt voor (de inpassing van) diverse ruimtelijke ontwikkelingen.

Om het Bornse buitengebied goed te kunnen kwalificeren is er in de analyse een onderverdeling gemaakt in acht logische deelgebieden. Deze verschillende deelgebieden zijn uitgebreid geanalyseerd en nader uitgelicht op diverse landschappelijke thema's: groenstructuur 1900 en 2020, landschapstypologie, hoogtes, bodemgesteldheid, geomorfologie, natuurnetwerken, agrarisch natuurlandschap, stedelijke laag

en ruimtelijke beleving. Aan de hand van deze uitgebreide thematische analyse en op basis van diverse veldbezoeken is er uiteindelijk een waardering opgesteld (H4 van het rapport). Het landschap is hierbij onderverdeeld in 3 kwalificaties: 'zeer hoge waarde', 'hoge waarde' en 'basiswaarde'. Deze ruimtelijke waardering en kwalificering van het landschap kan worden gebruikt als basis voor de inpassing van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Zoals aangegeven in de inleiding is deze landschappelijke waardering ook meegenomen als basis voor de energievisie (kansenkaarten) en als input voor de PlanMER-procedure voor de toekomstige Vloedbeltverbinding.

2.1 de landschapsanalyse heeft ter inzage gelegen en de ontvangen de zienswijzen geven op enkele punten aanleiding tot een aanpassing.

De landschappelijke analyse heeft vanaf 3 december 2020 als ontwerp gedurende 6 weken voor inspraak ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn zijn er een 8-tal zienswijzen ontvangen. Op basis van deze zienswijzen is het ontwerp op enkele punten aangepast. In de bijgevoegde 'Staat van wijzigingen Landschapsanalyse (Ruimtelijke analyse en -waardering N+L Landschapsontwerpers) een overzicht van de doorgevoerde wijzigingen (zie 21int01435). De zienswijzen zijn beantwoord in de eveneens bijgevoegde 'Nota beantwoording zienswijzen ontwerp landschapsanalyse' (zie 21int01265).

4 Kanttekeningen

1.1 de analyse is richtinggevend maar nog geen volledige visie

Met name H4 van het rapport (waardering deelgebieden) is richtinggevend voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Het is zeker nog geen volledige visie. Verdere visievorming zal via verschillende processen (bijv. energievisie, omgevingsvisie, groenbeleid, e.d.) zoveel mogelijk integraal moeten worden opgepakt.

5 Kosten, baten en dekking

De analyse is opgesteld vanuit de middelen voor de omgevingswet en de Groene Poort. Eventuele vervolgacties (verdere visievorming, zie kanttekening) zullen via de daarvoor bestemde middelen worden opgepakt en/of separaat in beeld worden gebracht.

6 Vervolg na besluitvorming

Na vaststelling door de raad wordt de landschapsanalyse gepubliceerd in het digitaal gemeenteblad en in de Week van Borne. Ook zal het analyserapport via de gemeentelijke website voor iedereen toegankelijk worden gemaakt.

Voorstel

Aan de raad wordt voorgesteld om:

1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen tegen het ontwerpbeleid, beschreven in de 'Nota beantwoording zienswijzen landschapsanalyse' (21int01265).
2. in te stemmen met de wijzigingen t.o.v. het ontwerp (ambtshalve en n.a.v. zienswijzen), conform de 'Staat van wijzigingen landschapsanalyse' (21int01435).
3. de 'Landschapsanalyse gemeente Borne' (ruimtelijke analyse en waardering N+L landschapsontwerpers, 21bij02584) gewijzigd vast te stellen als richtinggevend document voor ruimtelijke ontwikkelingen en als basisdocument voor verdere visievorming.

Bijlage(n)

Corsanummers:

- 21bij02584 Landschapsanalyse gemeente Borne (ruimtelijke analyse en -waardering N+L landschapsontwerpers)
- 21int01388 collegebesluit gewijzigd vaststellen Landschapsanalyse
- 21int01265 Nota beantwoording zienswijzen ontwerp Landschapsanalyse
- 21int01724 Persoonsgegevens indieners zienswijzen (vertrouwelijk!)
- 21int01435 Staat van wijzigingen Landschapsanalyse.
- 21int01647 Raadsbesluit vaststelling 'Landschapsanalyse gemeente Borne'

Borne, 28-4-21

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne,
de secretaris, de burgemeester,

E.S.I. ter Koele

drs. J.H.R. Pierik